

brug

BIJLAGE 2

Onderwerp	: Projectplan Waterwet 'Renovatie stuw Den Helder Boven Slinge te Winterswijk met aanleg omloopleiding'
Status	: Ontwerpbesluit
Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden	: 8 juni 2015
Bijlage(n)	<ol style="list-style-type: none">1. Situatie tek. nr. 01 (Arcadis d.d. 26-05-2015)2. Dwars en Lengteprofielen tek. nr. 02 (Arcadis d.d. 26-05-2015)3. Artist Impression4. Projectlocatie

Ontwerp projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rijn en IJssel is voornemens, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavige ontwerp projectplan Waterwet voor het project 'Renovatie stuw Den Helder Boven Slinge met aanleg omloopleiding' vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Overeenkomstig artikel 5.44, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1 Projectbeschrijving

Het monumentale stuw- en watermolencomplex Den Helder in de Boven Slinge bij Winterswijk wordt geheel gerestaureerd. In een samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat het waterschap het stuwrecht met peilbeheer overneemt van de huidige eigenaar, de stuw renoveert met de kaden en de brug en het aanbrengen van een omloopleiding. De eigenaar zorgt voor de restauratie van de molengebouwen en het aanbrengen van de waterraderen.

In dit projectplan Waterwet gaat het om de onderdelen die het waterschap realiseert. Voor de relevante waterhuishoudkundige delen van de watermolen zal de eigenaar een watervergunning aanvragen bij het waterschap.

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Vervangen stuwconstructie

De bestaande houten stuw in de Boven Slinge wordt vervangen door een op afstand bedienbare automatisch werkende kantelstuw. De constructie van de huidige stuw, in combinatie met de handmatige bediening, leidt regelmatig tot te grote peilfluctuaties. Bovendien lekt via de huidige stuwconstructie water weg in droge periodes. Het vervangen van de hand bediende stuwconstructie door een automatisch werkende stuw betekent een verbetering van het peilbeheer, een minder fluctuerende waterstand en minder lekkage.

Door de automatisering en aansluiting op het meetnet van het waterschap voldoet de stuw aan de huidige eisen van bedrijfsvoering en is het waterpeil op afstand in te stellen en te controleren. De kantelstuw wordt zodanig ingepast dat deze voldoet aan de monumentale en cultuurhistorische randvoorwaarden.

NB: De stuwconstructie wijzigt, het waterschap neemt het stuwrecht over en is na realisatie belast met het beheer en onderhoud van de stuw. Het bestaande peilbeheer (streefpeil) wijzigt echter niet.

De beek ligt in een laag en cultuurhistorisch gevoelig gebied. De stuwconstructie tussen de beide watermolengebouwen bestaat uit 3 doorlaatopeningen. De stuwconstructie waarmee het waterpeil wordt geregeld staat in de middenopening. De twee buitenste doorlaten -de zogenaamde molengangen- zijn de locaties voor de waterraderen. De molengangen zijn gesloten bij hoog water om schade aan het waterrad te voorkomen. Zodra bij hoogwater de stuw in de middenopening de waterafvoer niet kon verwerken, werd de losbeek ingezet. De losbeek was een watergang die diende als noodafvoer om de stuw heen om zo piekafvoeren op te vangen. De waterraderen zijn in de jaren 70 van de vorige eeuw verdwenen. Daarna werden de molengangen ook gebruikt voor extra waterafvoer. De losbeek is een aantal jaren geleden door het waterschap ingericht als toevoer naar een retentiegebied en als vispassage voor deze stuw (project landgoed Den Schooten) en kan in de huidige situatie minder debiet verwerken. De moleneigenaar dient de waterraderen weer aan te brengen als onderdeel van de restauratie van de molengebouwen (subsidievoorwaarde).

Middels hydrologische berekeningen is aangetoond dat er een extra waterafvoer nodig is om de situatie bij de norm in stedelijk gebied ($T = 100$) niet te verslechteren en om wateroverlast in de toekomst te voorkomen. Hiervoor is een extra omloopleiding (bypass) om de stuw heen noodzakelijk. Voor het tijdelijk droogzetten van de stuwconstructie in de bouwfase is ook een omleiding noodzakelijk om het beekwater af te kunnen voeren.

Aanleg omloopleiding

Er komt een nieuwe omloopleiding (bypass in de vorm van een duiker) om de stuw aan de rechteroever van de beek in de bestaande weg tussen de voormalige korenmolen en Gasterij de Gulle Waard. De omloopleiding dient voor het afvoeren van het water tijdens het droogzetten en restaureren van de stuwconstructie (bouwfase) maar ook als waterafvoer bij piekafvoeren.

Vervangen kademuur

De bestaande kademuur aan de linkeroever dient als keermuur en als landhoofd (fundatie) van de brug. Deze kade is erg slecht en staat op een slechte grondslag. De fundatie van de brug is in het geding. Dit betekent dat de kade geheel wordt vervangen door een nieuwe constructie.

Groot onderhoud

Naast boven genoemde aanpassingen en wijzigingen worden een aantal onderdelen gerenoveerd. Deze werkzaamheden zijn onderdeel van het totale project, maar betreft geen onderdeel van dit projectplan. Om een volledig beeld te geven van de werkzaamheden die het waterschap ter plaatse uitvoert, is een opsomming van deze werkzaamheden opgenomen in paragraaf 3.4.

Een overzicht van de uit te voeren werkzaamheden is weergegeven op bijgevoegde ontwerptekeningen 01 en 02 van Arcadis

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Uitvoering van de werkzaamheden wordt inhoudelijk en voor wat betreft de uitvoeringstijd en periode afgestemd met de eigenaar van de watermolens en het naastliggende restaurant. Hierbij wordt de omloopleiding als eerste aangelegd, waarna de overige werkzaamheden worden uitgevoerd.

Vervangen stuwconstructie*

Voor het vervangen van de stuw wordt het beekgedeelte met stuwconstructie en kaden tijdelijk drooggezet. De ontstane bouwput wordt door bemaling droog gehouden. De waterafvoer van de Boven Slinge vindt tot een bepaald debiet plaats via de reeds aangelegde omloopleiding. De opdrachtnemer moet tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de waterafvoer in de beek voor 100% garanderen en voorzieningen treffen om wateroverlast door piekafvoeren te voorkomen. Voor de bemaling wordt gebruik gemaakt van geluid gedempte apparatuur.

Aanleg omloopleiding

De omloopleiding wordt opgebouwd uit kunststofbuis (HDPE) met aan de instroomzijde een afsluitbare inlaatconstructie. Aan de uitroomzijde komt een voorziening om schade door uitspoeling te voorkomen. Voor de aanleg van de omloopleiding wordt een sleuf gegraven met een breedte van ca. 2,50 en een diepte van ca. 2,50 meter. De sleuf wordt in stand gehouden door middel van tijdelijke sleufbekisting en bemaling.

Vervangen kademuur linkeroever*

De kademuur aan de linkeroever verkeert in zeer slechte staat en wordt gesloopt. Vrijkomende metselstenen worden zoveel als mogelijk hergebruikt in de nieuwe kademuur. De nieuwe kademuur is opgebouwd uit een betonnen L-wand gefundeerd op trillingvrij aangebrachte boorpalen. De waterzijde en de bovenzijde van deze L-wand (zichtzijde) wordt afgewerkt met de vrijgekomen metselstenen van de oude kademuur

**) Voor het uitvoeren van de werkzaamheden met een * is het noodzakelijk dat de beek tijdelijk wordt afgedamd en dat de grondwaterstand tijdelijk wordt verlaagd. In verband met de kwetsbaarheid van funderingen en de houten constructiedelen die zich permanent onder water bevinden wordt de periode waarover wordt bemalen zo kort mogelijk gehouden.*

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien, die uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd.

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

De uit te voeren werkzaamheden hebben wel enige impact op de omgeving.

Tijdelijke afsluiting van wegen en fietspaden

Voor de aanleg van de omloopleiding, het droogzetten en drooghouden van de bouwput en het tijdelijk verwijderen van de brug over de stuw is de Mr. ten Houtenlaan en het Schepersbospad tijdelijk afgesloten. De perioden van tijdelijke afsluiting worden tijdig aangekondigd en ingepland.

De tijdelijke afsluiting van de Mr. ten Houtenlaan en het Schepersbospad (beiden openbare wegen) heeft het volgende tot gevolg en daarvoor zijn de volgende maatregelen getroffen:

- a. Afsluiting doorgaand openbaar fietspad.
In samenwerking met de gemeente wordt een omleidingsroute ingesteld.
- b. Woning Mr. ten Houtenlaan 3 is niet c.q. slecht bereikbaar.
De bewoner zal gebruikmaken van het Schepersbospad als tijdelijke ontsluiting.
- c. Gasterij de Gulle Waard aan de Mr. ten Houtenlaan 4 is slecht bereikbaar en ervaart overlast.
Met de restauranthouder zijn afspraken gemaakt over de bereikbaarheid. Er wordt een omleidingsroute aangelegd en de werkzaamheden nabij het restaurant vinden plaats buiten het hoogseizoen c.q. terrasseizoen. Het restaurant blijft via de parkeerplaats bereikbaar.

Bemaling en aanbrengen damwanden

Bemaling van grondwater en het aanbrengen van damwanden kan leiden tot geluidsoverlast en ongewenste zettingen van de ondergrond. De gebruikte apparatuur is geluid gedempt en trillingsarm. Voor en na de uitvoering van de werkzaamheden wordt een bouwkundige constructie inspectie uitgevoerd van de belendende panden.

Waterafvoer Boven Slinge

De waterafvoer van de beek blijft tijdens de werkzaamheden voor 100% gewaarborgd. De opdrachtnemer is verantwoordelijk en bepaalt de wijze waarop de waterafvoer wordt gewaarborgd.

2 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De constructie van de huidige stuw, in combinatie met de handmatige bediening, leidt regelmatig tot peilfluctuaties. Bovendien lekt via de huidige stuwconstructie water weg in droge periodes. Het vervangen van de hand bediende stuwconstructie door een automatisch werkende stuw betekent een verbetering van het peilbeheer, een minder fluctuerende waterstand en minder lekkage.

Met de nieuwe automatische stuw wordt het peilbeheer sterk verbeterd en worden de jaarlijkse piekwaterstanden gereduceerd ten opzichte van de huidige situatie. De aanleg van de omloopleiding zorgt er bovendien voor dat de piekwaterstanden in de nieuwe situatie niet tot hogere waterstanden gaat leiden. Het bestaande streefpeil voor de Boven Slinge blijft gehandhaafd.

b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

De geplande maatregelen hebben geen effect op de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem.

c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

Stuw en omloopleiding worden aangelegd direct naast de toeristische watermolen Den Helder. In het ontwerp wordt waar mogelijk gerefereerd aan de cultuurhistorie van de omgeving. De karakteristieke ladderconstructie voor het openen en sluiten van de molengangen wordt in de constructie zichtbaar gemaakt als verwijzing naar de situatie waarbij de stuw was voorzien van meerdere waterraderen. De kademuur aan de linkeroever wordt uitgevoerd met metselstenen van de bestaande kademuur zodat het ontstane beeld aansluit bij de cultuurhistorische watermolens.

3 Wijze van uitvoering

3.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd het bestemmingsplan Buitengebied Winterswijk vastgesteld. De voorgenomen activiteiten passen geheel binnen het geldende bestemmingsplan.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Onderdeel van deze omgevingsvergunning is de monumentenvergunning. Het ontwerp houdt rekening met de cultuurhistorische aspecten en is afgestemd met de gemeente Winterswijk en de provincie Gelderland.

In voorbereiding op vergunningsaanvragen is archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Conclusie hieruit is dat er onder archeologische begeleiding moet worden gegraven.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden dienen 2 bomen gekapt te worden. Flora- en faunaonderzoek heeft aangetoond dat dit geen aantasting van de waarden oplevert.

3.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

Verder zijn de volgende vergunningen en besluiten van belang:

Vergunningen/Besluiten

Omgevingsvergunning
(kapvergunning en monumentenvergunning)
Onttrekken en lozen van grondwater
Besluit Bodemkwaliteit

Bevoegd gezag

gemeente Winterswijk

waterschap Rijn en IJssel
gemeente en/of waterschap

3.3 Planning

De uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in de periode maart tot en met september 2016. De werkzaamheden zullen ongeveer drie maanden in beslag nemen

3.4 Overige uitvoeringsaspecten

De volgende werkzaamheden zijn onderdeel van het totale project, maar betreft geen onderdeel van dit projectplan:

- De renovatie van de kademuur aan de rechteroever.
- De vervanging van de bestaande brug over de stuw.
- Het herstel van het betonnen vloedbed en het vervangen van de afsluitende damwandconstructie bij de overgang van het vloedbed naar de bodem van de beek.

Renovatie van de kademuur rechteroever

De kademuur aan de rechteroever verkeerd in een redelijke staat en wordt gerenoveerd. Ongewenste begroeiing wordt verwijderd, loszittende stenen en voegen worden uitgehakt en hersteld. Door de werkzaamheden wijzigt de legger van het waterschap echter niet, waardoor voor dit onderdeel geen projectplan hoeft te worden vastgesteld.

Vervangen brug

Ten behoeve van de vervanging van de stuw en het herstel van de kademuren dient de brug over de stuw tijdelijk te worden verwijderd. De brug wordt geheel gerenoveerd en na afloop van de werkzaamheden teruggeplaatst. De gerenoveerde brug krijgt aan beide zijden van de weg een leuning. Bovendien wordt rekening gehouden met de cultuurhistorisch elementen van de oude stuw. Door de werkzaamheden wijzigt de legger van het waterschap echter niet, waardoor voor dit onderdeel geen projectplan hoeft te worden vastgesteld.

Renovatie van het vloedbed

Het vloedbed wordt gereinigd waarna scheuren en losse betondelen worden gerepareerd. De afsluitende damwand aan de westzijde wordt vervangen om onderspoeling te voorkomen. Door de werkzaamheden wijzigt de legger van het waterschap echter niet, waardoor voor dit onderdeel geen projectplan hoeft te worden vastgesteld.

De werkruimte rond de stuw en de aan te leggen omloopleiding is beperkt en ligt direct naast de historische watermolens en Gasterij de Gulle Waard. Verder is er sprake van verhuur van roeiboten en toeristische fiets- en wandelpaden. Afzetting van en veiligheid op het werkerrein en de directe omgeving vraagt om bijzondere aandacht tijdens de uitvoering.

4 Procedure

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit betekent dat het ontwerp projectplan Waterwet digitaal wordt bekendgemaakt en gedurende zes weken met de bijbehorende stukken ter inzage wordt gelegd op de websites: www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officiëlebekeendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

Een belanghebbende heeft de mogelijkheid om haar of zijn zienswijze ten aanzien van het ontwerp projectplan Waterwet kenbaar te maken. Na de definitieve besluitvorming is beroep bij de rechtbank in beginsel alleen mogelijk voor degenen die in de ontwerpfase een zienswijze hebben ingediend.

Zienswijzen op dit ontwerpbesluit kunnen schriftelijk of mondeling naar voren worden gebracht. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rijn en IJssel, Postbus 148 (7000 AC) Doetinchem. Mondelinge zienswijzen kunnen kenbaar worden gemaakt via telefoonnummer 0314-369369.

Het projectplan ingevolge artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet staat in de bijlage bij artikel 1.1 van de Crisis- en Herstelwet genoemd. Hierdoor zijn de bepalingen in hoofdstuk 1, afdeling 2 van de Crisis- en Herstelwet van toepassing.

5 Contactpersoon uitvoering werken

Voor meer informatie over het ontwerp projectplan Waterwet kunt u terecht bij de heer R.H.J. Stapelbroek. De contactpersoon kan uw vragen beantwoorden en het plan met u doornemen.